

Udlændinge- og integrationsministeriet
Att.: Mattias Tesfaye
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 3. december 2021

Kære udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye

I forlængelse af det fælles brev med Dignity omhandlende forholdene på Ellebæk sender jeg dig som adviseret en række uddybende kommentarer, anbefalinger samt spørgsmål til dansk udrejsepolitik.

Amnesty International er glad for, at du gerne vil være med til at sikre, at myndighederne bruger de *mindst* indgribende foranstaltninger, når en ikke-kriminel udlænding ikke har opholdsgrundlag i Danmark. Vores indtryk af vores møde i september er, at vi har en fælles forståelse af, at frihedsberøvelse er et meget alvorligt indgreb i en persons frihed og ret til familie- og privatliv. Derudover viser en række undersøgelser, at frihedsberøvelse nedbryder mennesker og forværrer deres helbred. En række dokumentation viser, at brugen af tvungen isolation er særdeles skadelig for menneskers helbred, og vi ser desværre eksempler på, at det nuværende disciplinærstraffesystem på Ellebæk bryder med internationalt anerkendte regler (FN's Mandela-regler). Derudover mener vi, som nævnt på mødet, at en mere 'normal' tilværelse med mulighed for at bo og arbejde i lokalsamfundene udenfor udrejsecentrene, vil sikre folk en værdighed, der modsat de nedbrydende forhold, faktisk kan øge deres villighed og initiativ til at udrejse.

Vi hilser det derfor velkomment, at du tilkendegav et behov for at samtænke værdighed og effektivitet i udrejsepolitikken. Det centrale spørgsmål må være, hvordan vi skaber et hensigtsmæssigt system, der ikke udgør forhold, som nedbryder de mennesker, der befinder sig i det, men derimod behandler alle mennesker værdigt, og efter anerkendte menneskeretlige standarder. Derudover, at der tilbydes særlige forhold og faciliteter for psykisk syge og torturoverlevende, og at alle frihedsberøvede løbende får vurderet deres psykiske og fysiske helbredssituation.

Som vi beskrev i fællesbrevet med DIGNITY, er vi glade for din imødekommenhed jf. en taskforce på disciplinærområdet. Derudover anbefaler vi, at der nedsættes en arbejdsgruppe til at indhente erfaringer og komme med forslag til, hvordan afviste asylansøgere mest værdigt og med mindst indgribende foranstaltninger kan behandles i fuld overensstemmelse med internationalt anerkendte menneskeretlige standarder. En uvildig arbejdsgruppe, der med inddragelse af eksperter, organisationer mv. kan drøfte alternativer til frihedsberøvelse der er værdig for alle, herunder torturoverlevende, psykisk syge, ofre for menneskehandel mv.

Vi vil meget gerne stille vores ekspertise til rådighed og drøfte området nærmere.

Med venlig hilsen

Dan Hindsgaul,
Kommunikations- og policychef, Amnesty International, dansk afdeling

Amnesty International's anbefalinger vedrørende Ellebæk:

- Frihedsberøvelsen skal altid bruges som absolut sidste udvej. Frihedsberøvelsen skal altid være så kortvarig som muligt og aldrig over 18 måneder. Hvis udsendelsen er udsigtsløs, bør udlændingen løslades
- De frihedsberøvede skal løbende informeres om deres rettigheder, herunder deres ret til tolk, advokat, kontakt til Dansk Flygtningehjælp mv.
- Respekten for retten til familie- og privatliv skal opretholdes gennem adgang til internet og mobiltelefoner under opholdet i Ellebæk
- Der skal være sundheds- og torturscreening ved ankomst til Ellebæk og løbende sundhedschecks
- Sårbare personer skal tilbydes særlige forhold og faciliteter for at undgå forværring og reaktivering af traumer
- Selvmordstruede personer skal overføres til hospitaler – ikke til observationsrum
- Videregivelse af informationer mellem myndigheder skal være systematisk, så Kriminalforsorgen kan tilgå oplysninger fra udlændingemyndighederne
- Disciplinærstraffene for frihedsberøvede udlændinge skal ændres, så brugen af strafcelle afskaffes
- Institutionen Ellebæk skal ikke drives af Kriminalforsorgen

Uddybende spørgsmål vedrørende Ellebæk:

- Er det muligt at få en opgørelse over hvor mange, der er frihedsberøvet i Ellebæk i øjeblikket? Samt en opgørelse over nationaliteter, køn og aldersgrupper? Derudover hvilket opholdsgrundlag de tidligere har haft i Danmark?
- I sin besvarelse af brevet fra februar referer ministeren til, at den nye hjemrejselov udtrykkeligt udtrykker, at myndighederne skal udvise tilbageholdenhed med at frihedsberøve af sårbare grupper. Men samme lov udtrykker også, at "medvirker en udlænding eller afvist asylansøger ikke til sin udrejse skal vedkommende **så vidt muligt** frihedsberøves..." (§16, stik 3 og 4). Hvordan hænger dette sammen? Er der ikke en øget risiko for at frihedsberøve sårbare personer, når man lægger op til at bruge dette indgreb i højere grad?
- Beslutningen om frihedsberøvelse beror på en individuel og konkret vurdering. Hvor mange gange er det besluttet, at udlændingen ikke skal frihedsberøves og ikke sidde i Ellebæk?
- Forbuddet mod mobiltelefoner er begrundet i administrative fængselsregler og af sikkerhedsmæssige hensyn ift. risiko for flugtforsøg. Men hvor mange flugtforsøg har der historisk set været på Ellebæk? Og hvor mange af disse har involveret mobiltelefoner?
- Frihedsberøves familiemedlemmer fortsat for at holde udlændinge klar til udsendelse?
- Hvilken opfølgning er der sket – efter Ombudsmandens kritik – jf. at forbedre adgangen til udlændingens information om rettigheder?

- Ikendelse af strafcelle kan give anledning til klager fra den indsatte. Hvor ofte oplever Kriminalforsorgen, at en udlænding i Ellebæk klager over ikendelsen af strafcelle og den indbringes for retten til prøvelse jf. disciplinærbekendtgørelsen?
- Hvilke hensyn tages til psykisk sårbare personer og torturoverlevende i Ellebæk, hvis traumer (fx PTSD) kan reaktiveres under frihedsberøvelse? Hvor ofte overføres en selvmordstruet person til et hospital?

Spørgsmål til det danske udrejsesystem

- Et stigende antal konflikter i verden er længerevarende, med destabiliserende og farlige forhold til følge. Det rejser spørgsmålet om effekten af såkaldte "motivationsfremmende" praksisser som frihedsberøvelse, sanktioner, pligter og et indskrænket rettighedsregime. Hvilke planer for opholdstilladelse iværksættes for de mennesker, hvis udrejse er udsigtsløs?
- Susanne Zimmer stillede i maj 2021 [et spørgsmål](#) om torturudredninger, hvor besvarelsen refererede til, at Kriminalforsorgen havde konstateret, at arbejdsgangene, herunder tidsfristerne for afdækningen, ikke i alle tilfælde følges på tilfredsstillende vis. Hvilke arbejdsgange henviser dette svar til?
- Mange asylansøgere har været udsat for tortur før eller under deres flugt til Danmark. Men vi er bekymret over den manglende fokus på torturoverlevende i det danske asyl- og udrejsesystem. Vi er bekendt med sager, hvor Retsmedicinsk Institut har foretaget en torturundersøgelse af en udlænding i asylfasen, der indikerer, at udlændinge er torturoverlevende, men hvor denne undersøgelse ikke er blevet videregivet. Hvordan bliver informationerne af torturundersøgelser fra Retsmedicinsk Institut videregivet i systemet og til personalet i Ellebæk?
- Hvor mange screeninger, der indikerer at en udlænding er torturoverlevende, har US modtaget fra Røde Kors siden det særlige spørgeskema blev indført (i 2017)?
- Hvor mange af disse underretninger har ført til at US har iværksat en torturundersøgelse - og i så fald, i hvilken etape af sagsbehandlingen?
- Hvor mange Røde Kors-screeninger, der indikerer at udlændinge er torturoverlevende, er blevet videregivet til personalet på henholdsvis Ellebæk, Sjælsmark, Kærshovedgård og Avnstrup?
- Hvilken statistisk eller forskningsbaseret evidens tager man til indtægt for at henholdsvis madpakkeordningen, opholdsplicht, meldepligt eller registreringspligt og lignende sanktioner er effektive i forhold til at få afviste asylansøgere til at udrejse frivilligt?